

Verslag van een discussie over “Opvang in de regio” met experts -Verschil tussen ‘huis en thuis’-

Op 21 juni jl. organiseerde het CDAV Internationaal een bijeenkomst met experts over opvang van vluchtelingen in de regio. In het debat over de vluchtelingen wordt gauw naar opvang in de regio verwezen, maar wat houdt het eigenlijk in? Wanneer is sprake van goede opvang en wanneer niet en wat zijn argumenten om toch juist te investeren in opvang in de regio? Dit zijn vragen die centraal stonden. Dick Loendersloot, noodhulp coördinator bij ICCO & Kerk in Actie, Rajin Alquallih, Syrische student aan het Haagse Internationale Instituut voor Sociale Studies, Vanessa Lambrecht, lid van het Grote Midden Oosten Platform en Lambrecht Wessels, conflict analist o.g.v het Midden Oosten waren onze gasten.

Meerderheid vluchtelingen in de regio

Meer dan tachtig procent van de vluchtelingen wordt in de regio opgevangen, in buurlanden van Syrië. Binnen Syrië zijn zeven miljoen mensen op de vlucht. De zware last van opvang van de vluchtelingen ligt daar, waarbij momenteel slechts 30% van de noden wordt gefinancierd. De gevluchte mensen leven in officiële of geïmproviseerde kampen. In Turkije leven velen in steden, zoals in Ankara, Istanbul en Gaziantep. In opvangkampen worden basisbehoeften vervuld, zoals voedsel, water, tenten, medische zorg, internet, toegang tot basisonderwijs en bescherming. Tegelijkertijd voelen mensen zich gevangen. Er is vaak een beperkte bewegingsvrijheid en het ontbreekt aan perspectief. Het is het verschil tussen ‘huis’ en ‘thuis’. Een van de experts zoomt in op Turkije, de Syriërs voelen zich er tweederangs burgers. Ondanks dat ze veilig zijn in Turkije, er mogen werken (mag bijvoorbeeld niet in Jordanië) en sommigen toch een redelijk salaris verdienen, willen de meesten toch door naar Europa. Het beeld bestaat beter af te zijn in Europa.

Perspectief en zingeving

Een van de experts geeft aan dat hoe wij naar ‘opvang’ in de regio kijken erg traditioneel is, namelijk het vervullen van de basisbehoeften van voedsel, tenten en water. In de regio zelf spreekt men liever van

‘ontvangst van gasten’, dit past beter bij de Arabische cultuur. Van goede opvang ofwel ontvangst van de vluchtelingen is sprake als men ook kan werken. Syriërs willen dit graag, ze staan bekend als hard werkende mensen en ze hechten aan onafhankelijkheid. Het toestaan van werk door de Syriërs ligt voor veel ontvangende landen gevoelig. Belangrijk is dat rekening wordt gehouden met de eigen inwoners. Echter, een reden minder om door te trekken naar Europa is dat naast het vervullen van de basisbehoeften men ook kan werken aan zingeving en perspectief.

Hoger onderwijs biedt perspectief

De spanningen in Libanon door de toestroom van vluchtelingen zijn groot. Syriërs worden er slecht behandeld. Dit maakt het lastiger voor hen om in de regio te blijven, ondanks de voordelen van de nabijheid van hun eigen land, de taal en familie in de buurt. Een mooi initiatief, ook om spanningen met het ontvangende land tegen te gaan, is het programma van NUFFIC, gefinancierd door de Europese Commissie. Zowel gevluchte als lokale studenten in vijf ontvangende landen worden in staat gesteld hoger onderwijs te volgen. Het gaat om een verdeling van 60% onder vluchtelingen versus 40% van lokale studenten. Dit is een voorbeeld van goede opvang in de kampen; het biedt hoop en perspectief voor de toekomst. En dit programma verbindt ook noodhulp met ontwikkeling.

Kerk

De experts benadrukken het belang te investeren in kleinere projecten van organisaties die geworteld zijn in de samenleving. Zij weten wat de behoeften zijn van de vluchtelingen, staan in direct contact met de mensen en hebben dikwijls toegang tot de moeilijk bereikbare gebieden. Zo is in Syrië de Orthodoxe kerk naast het Rode Kruis de grootste organisatie die noodhulp verstrekt. De kerk als neutrale organisatie heeft hier meer vrijheid dan de officiële organisaties waaronder de Verenigde Naties.

Rol vrouwen bij oplossing conflict

Belangrijk in deze discussie is dat er een politieke oplossing komt voor Syrië. Overleggen hierover vorderen niet. Via alternatieve weg probeert de Syrische activiste Rafif Jouejati van onderop via het *Freedom Charter* de Syriërs een stem te geven en te betrekken bij de toekomst van hun land. Het Charter roept op tot gelijkheid tussen vrouwen en mannen. Dit is juist van belang in een omgeving waar vrouwen zijn uitgesloten van posities met invloed. Er moet dan ook meer gehoor worden gegeven aan de Veiligheidsresolutie 1325 die oproept om vrouwen en jongeren nauwer bij vredesbesprekingen te betrekken om tot duurzame oplossingen te komen.

Luister naar de mensen zelf

Tot slot kregen we de boodschap mee vooral naar de vluchtelingen zelf te luisteren en niet (alleen) naar de media. Wat is hun verhaal, wat is hun mening. Het gaat niet alleen gaat om voldoende voedsel, tenten en dat het dan in orde is, nee, het gaat ook om toekomstperspectief en het kunnen participeren. Als we meer luisteren naar de vluchtelingen zelf zullen we waarschijnlijk ook leren dat de meerderheid ervoor kiest om in de regio of zelfs in Syrië te blijven. Veel vluchtelingen zien hun situatie als tijdelijk en willen zo snel mogelijk bijdragen aan de wederopbouw van hun land.

Het CDAV Internationaal kijkt terug op een inspirerende avond met nuttige inzichten. In de komende periode gaan we een publieksbijeenkomst organiseren. Hierover volgt t.z.t. meer informatie. Het onderwerp staat ook op de agenda van de EVP Vrouwen tijdens de Zomeracademie in juli waar het CDAV Internationaal aan deelneemt.